

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

14 Quid sit virginitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

illis abstinuerit, cum pertineant ad speciei humanae propagationem; tum quia usus illarum est actus virtutis; ac proinde abstinentia illarum non potest esse virtutis opus; quia virtus virtuti non est contraria.

Resp.

Resp. Si per se honestum dicatur id, quod in omni statu, & cum quibusvis circumstantiis honestum est; sic abstinere ab illis voluptatibus non est per se honestum; quia initio mundi, genere humano nondum satis propagato, honestum non fuisset: sicut neque ieiunia, aliaque afflictiones honestae fuissent in statu innocentiae. Si vero per se honestum dicatur, quod in praesenti statu cum circumstantiis nunc passim occurrentibus, absque relatione ad finem extrinsecum, honestum est; sic abstinere à licitis voluptatibus matrimonij est per se honestum, quia non solum quatenus sit propter Deum est honestum, sed etiam ex propria ratione, quatenus id per se hominem liberat multis rerum saecularium curis, & reddit magis idoneum & expeditum ad functiones mentis, facitque similitudinem spiritibus Angelicis. & hac ratione est obiectum virtutis castitatis. Unde castitas perfecta videtur specie distingui à castitate coniugali; (quod etiam insinuat D. Thomas q. 152. art. 3.) quia alia ratio honesti & laudabilis reperitur in absoluta abstinentia, alia in moderato usu.

Castitas
coniu-
gialis
specie
dis-
tinguitur
à perfecta.

95

Materia
castitatis.

Ex dictis facile intelligas quae sit castitatis materia, & quod officium. Proxima enim materia sunt interni concupiscentiae motus; hos enim vel comprimit, vel secundum rationis normam componit.

Remotior, sunt actus externi, qui vel sunt prauij coniunctioni, vt aspectus, oscula, tactus; vel sunt ipsa coniunctio. Et quidem vt haec virtus circa ipsam coniunctionem versatur, affectum ab ea auocando, vel debito modo ea vtendo, vocatur castitas: vt verò circa actus prauios simili modo se habet, pudicitia, vt D. Thomas annotauit. est tamen vna eademque virtus circa prauiam, & circa ordinatum affectum & usum venereorum refecat; pudicitia, quatenus pudori, qui in usu illorum esse solet, est conformis. De laude castitatis vide D. Augustinum Serm. 249. de tempore.

Pudicitia.

D V B I T A T I O X I V.

Quid sit Virginitas.

D. Thomas q. 152.

96
Dupliciter
accipitur.

Virginitas à virore dicta putatur, quia denotat immunitatem à concupiscentiae adultione: quae adultio fit cum homo illius motibus consentit.

Dupliciter hoc nomen accipitur. Primò, Pro carnis integritate, libidinosa contagionis experte: & sic non est virtus, sed quid naturale; cum quo nascimur: quod etiam inuiti perdere possumus.

Secundò, Pro voluntate & proposito illius integritatis & puritatis seruandae, vel perpetuò, vel saltem vsque ad tempus coniugij: & hoc modo virtus est. & quidem si vsque ad tempus coniugij dumtaxat, non est proprie virginitatis virtus; (nam simul consistit cum proposito virginitatis & integritatis violandae) sed status quidam castitatis, vt inquit Caietan. art. 1. §. Ad euidentiam: vbi ad virginitatem, vt denotat statum castitatis,

duo requirit. Ex parte quidem corporis, non esse voluntarie pollutum: Ex parte animi, propositum ita se seruandi, nisi matrimonio iungatur.

At virtus virginitatis prorsus tale propositum excludit: quia neque in re, neque in affectu cum violatione stare potest. Hanc D. Augustinus libro de Sancta virginitate cap. 13. sic definit: *Virginitas est in carne corruptibili incorruptionis perpetua meditatio.* Itaque haec virtus in subiecto supponit & connotat integritatem carnis, & immunitatem à contagio libidinis; & formaliter in eo sita est, quòd hanc perpetuò tueri intendat, omnia illi contraria vitando.

Meditationem vocat, quia est propositum multam curam & meditationem postulans, vt illum thesaurum conferuet.

Dices, Illa integritas & puritas est quid naturale: ergo eius conseruatio non est virtus, sed quiddam per se indifferens. Conseruatur, Quia habere illam, non est obiectum per se honestum: ergo circa illam per se non versatur aliqua virtus; omnis enim virtus est amor & affectus boni per se honesti.

Respondeo, Illam integritatem carnis dupliciter spectari posse. Primò, Vt est à natura, vel vt eius conseruatio non est in nostra potestate: & hoc modo non est obiectum huius virtutis, quia non est laude aut vituperio digna. & hac ratione rectè dixit D. Thomas art. 1. Integritatem carnis per accidens se habere ad virtutem virginitatis; nam sine huius virtutis amissione potest amitti.

Secundò, Vt subest nostrae potestati: & sic est obiectum virtutis; quia laudabile est, cum in potestate tua fuerit libidinis contagione inquinari, non esse tamen inquinatum: sicut laudabile est cum potueris transgredi, non esse transgressum, & seruasse innocentiam: nam illud ipsum per se est dignitas quaedam & ornamentum naturae rationalis, per quod & longius recedit à conditione brutorum, & propius accedit ad similitudinem Angelorum, vt dictum est de castitate.

Dices, Innocentia, quae consistit in numquam peccasse mortiferè, est res laudabilis, & magnum ornamentum naturae; non tamen requirit aliquam peculiarem virtutem, sed sufficiunt illae virtutes, quae impediunt peccata, quibus amittitur innocentia; ergo similiter integritas illa non requirit aliquam virtutem, praeter eam quae impedit actus carnales, quibus illa amittitur, quae est castitas.

Respondeo, Hoc argumento rectè probari, virtutem virginitatis non distingui à castitate, nisi connotato; sed esse ipsam virtutem castitatis in subiecto incorrupto. vtriusque enim officium est vitare omnem libidinis contagionem, & subiectum seruare immune in posterum à tali labe. Sed virginitas vltèriùs connotat, hoc subiectum numquam antea fuisse libidine contaminatum: quod non includit ratio castitatis. Itaque virginitas, vt est virtus, nihil est aliud quam castitas perfecta, integritati & puritati carnis coniuncta. Perfectam voco, quae consistit in proposito abstinendi perpetuò ab omni voluptate carnali tam licita quam illicita. Imperfecta enim est, quae solum ab illicita, vel ad tempus abstinere proponit.

Nec obstat, quòd D. Thomas art. 3. in corpore dicat, virginitatem se habere ad castitatem sicut magnificientia ad liberalitatem; quia loquitur de castitate imperfecta, quatenus dicit propositum ad liberalitatem.

97

Definitio
virginitatis.

98

Obiectum
Integritas
carnis.

Resp.

Quo modo
sit obiectum
virtutis.

99

Obiectum
Innocentia
quid.

Resp.

Virginitas
quomodo à
castitate
distinguitur.

100

Ad castitatem
coniu-
galem se ha-
bet vt ma-
gnificientia
ad liberali-
tatem.

abstinentiā à voluptatibus illicitis, seu ab inordinatōe venerea voluptatis, vt ipse inquit: respectu enim huius virginitas habet quādam excellentiam, sicut magnificentia ad liberalitatem: quia sicut liberalitas versatur circa sumptus, & opera mediocria, magnificentia circa magna; ita castitas illa solum mediocre aliquid præstat, dum illicitas dumtaxat voluptates abdicat; virginitas verò magnum quiddam & arduum, etiam concessas perpetuò repudiāns. Proportio tamen non tenet in omnibus; quia virginitas non respicit suum obiectum sub ratione magni & ardui, sicut magnificentia; neque hoc D. Thomas intendit, vt rectè Caietanus art. 3. contra Martinum.

101
Obiectum
virginitatis.

Notandum est, etiam obiectum virginitatis, nempe conseruatio integritatis & puritatis carnis, per se honestum sit; tamen quia est valde difficile, & nuda ratio honestatis, quæ illi per se inest, non satis virium habet ad animos hominum abique maioris boni spe alliciendos, raros vel fortè nullos in mundo esse, qui solo intuitu honestatis illius, rem tam difficilem amplectantur. Itaque plura motiua, & consequenter plures virtutum rationes concurrunt ad animum permouendum, v. g. quia Deo gratum; quia ipsi, voto dicatum; quia præbet facultatem meliùs Deo seruiendi; quia liberat à multis inutilibus & superfluis curis. Vnde ad diuersas virtutes iste integritatis affectus pertinere potest. Et hac ratione D. Thomas indicat, virginitatem, vt est virtus, importare propositum integritatis perpetuæ voto firmatum; (sub hac enim consideratione passim colitur) quo modo formaliter ad Religionem, & ratione solum materiæ ad temperantiam pertinet. Non tamen negat D. Thomas, quin virginitas etiam sit virtus abique voto, ratione propriæ honestatis, & pulchritudinis sui obiecti.

DVBITATIO XV.

Utrum Virginitas sit præstantior matrimonio.

D. Thomas q. 152. art. 4.

102 Comparatio fit non inter Sacramentum matrimonij (quod consistit in ipso contractu) & virginitatem, sed inter statum matrimonij & statum virginitatis, vt diuersas viuendi formas continent. In statu virginitatis generatim calibatam intellige.

Iouinianus, etsi fateretur, propter huius vitæ necessitatem, ne coniugales patiamur molestias, virginitatem esse præferendam; vnde nec ipse vxorem habere volebat, vt refert D. Augustinus l. de hæresi 82. tamen apud Deum hos status pares fecit, affirmans non maioris esse meriti cultum virginitatis, quàm matrimonij. Dicit, inquit Hieronymus lib. 1. contra Iouinianum, *virgines, viduas, & maritatas, quæ semel in Christo loca sunt, si non discrepent ceteris operibus, eiusdem esse meriti. Eadem docent hæretici nostri temporis, quibus addunt etiam deteriora.* Primò, Virginitatem non solum non esse maioris meriti apud Deum; sed esse impiam superstitionem, si cum opinione cultus, id est, veluti obsequium Deo gratum seruetur: Quia, inquit, omnis cultus à Deo non præceptus est superstitio. Secundò, si seruetur ob huius vitæ commoditatem, vel ob Euangelij præ-

Sententia
nostrorum
hæretico-
rum.

ditionem commodiùs obeundam, non esse quidem per se malam; stultum tamen esse fe ad illam obstringere, aut illam velle seruare, nisi quis habeat singulare quoddam donum continentie, quod paucissimis detur, & sciat se illud habere. Ita Lutherus in libello, quem inscripsit Epithalamium. & Caluinus libro 4. Institutionum capite 13. §. 17. 18. & 19.

Sed fide tenendum est, statum virginitatis coniugio esse præferendum, non solum ratione commoditatis huius vitæ, sed etiam propter fructum spiritalem & maius meritum apud Deum, atque adeò propter vitam æternam. Probat id fusè diuus Hieronymus libro 1. contra Iouinianum, & D. Augustinus lib. de Bono coniugali, & lib. de Sancta virginitate. Nos præcipua dumtaxat argumenta adducemus.

103
Sententia
Catholica.

Probat ergo Primò ex Scripturis. Matth. 19. 1. Probatur cum discipuli dixissent: *Si ita est causa hominis cum vxore, non expedit nubere; Dominus dixit illis: Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est: sunt enim eunuchi, qui de matris utero sic nati sunt; & sunt eunuchi, qui facti sunt ab hominibus; & sunt eunuchi, qui seipso castrauerunt propter regnum calorum. Qui potest capere, capiat.*

1. Probatur
ex Scriptura.

Ex hoc loco tria perspicuè colliguntur. Primò, Virginitatem esse coniugio præferendam; approbat enim Dominus quod dixerant discipuli, Non expedit nubere. Si non expedit nubere, ergo expedit non nubere, vt Hieronymus inquit: *melior ergo virginitas nuptiis.*

Secundò, Virginitatem esse præferendam propter regnum calorum, id est, vitam æternam, & non tantum propter vitæ huius commoditatem. Hæretici per regnum calorum intelligunt prædicationem Euangelij. Sed contrà. Quia sic castratio illa, quam Christus commendat, non pertineret ad feminas; (his enim non cõpetit Euangelij prædicatione) sed ad solos viros, eosque paucissimos, nimirum verbi diuini prædicatores. quod repugnat ipsi Caluino, qui supra num. 18. & 19. professionem cõlatus etiam feminis, sed senioribus permittit. Deinde est contra communem sententiam Patrum, qui hic præmium vitæ æternæ intelligunt. Hieronymus libro 1. contra Iouinianum, exponens hæc verba, *Proponit, inquit, & vobis premium, inuitat ad cursum, tenet in manu virginitatis brauium, ostendit purissimum fontem, & clamar: Qui sitit, veniat & bibat.* D. Augustinus l. de Sancta virginit. cap. 23. *Quid veracius, quid lucidius dici potuit? Christus dicit, veritas dicit, eos qui pio proposito ab vxore ducenda se continuerint, castrare seipso propter regnum calorum: & contrà humana vanitas impia temeritate contendit, (notent hoc hæretici) eos, qui hoc faciunt, presentem tantummodo necessitatem molestiarum coniugialium deuitare, in regno calorum amplius quidquam ceteris non habere.* Chrysostomus Homil. 63. in Matth. *His omnibus ad optandam eligendamque virginitatem inducit. Possibile namque id esse hominibus, hoc modo confirmat. Cogita tecum si aut à natura es, aut inuiri hominũ sic effectus: quid faceres, cum & huiusmodi voluptate careres, & nullam carendo mercedem consequeris? Gratiã igitur Deo agas, quia magna præmia, rutilanteque coronas habebis, si ita viues, quemadmodum sine aliquo premio illi, &c.* D. Basilius lib. de vera virginitate, de istis spadonibus loquens: *Ipsi semet propter regna calorum*

Quid sit
propter regnum calorum.

Omnes in-
uitantur.

Meres
virginitatis.

Virginitatem
esse omnium
possibilem.

rum